

žalobkyně s tím srozuměna byla, minul, a platila-li tak, jednala proti zásadě věrnosti a víry, na níž se veškeren obchod zakládá. Placením tím se tedy závazku nesprostila a musí dluh proti zpětnému poukázání složených peněz zaplatiti znovu, a to dle předpisu § 6 zákona ze dne 10. dubna 1919, čís. 187 sb. z. a n. v Kč, poněvadž pohlédávka je splatna v oblasti Československé republiky.

Čís. 572.

I když věno požaduje se teprve po opětovném provdání se, vyměří se dle jmění a stavu povinného v čase prvního sňatku se zřetelem k nápotomnému snad zhoršení se majetkových poměrů povinného.

(Rozh. ze dne 7. července 1920, Rv I 402/20.)

Anna, po rodu R-ová, provdala se nejprve za Ludvíka S., a ovdověvši, vešla v nový sňatek s Františkem V-em. Teprve po té dožadovala se soudně na rodičích věna. Okresní soud vyměřil věno podle majetkových poměrů rodičů v čase druhého sňatku. Rekursní soud zrušil usnesení první stolice a nařídil jí, by, doplníc jednání, znovu rozhodla. Důvody: Dle § 1220 obč. zák. jsou rodiče povinni dáti dcerám při jejich provdání se věno, svému stavu a jmění přiměřené. Nárok na poskytnutí věna vzchází uzavřením sňatku a jeho rozsah určují tedy majetkové a rodinné poměry osoby k dotaci povinné v době uzavření sňatku. Obdržela-li dcera při sňatku od rodičů jednou již věno tehdy přiměřené, není oprávněna později i když se majetkové poměry rodičů podstatně zlepšily, činiti nárok na zvětšení věna; ona může toliko žádati doplnění věna, nebylo-li jí tehdy poskytnuto v přiměřené výši. Tyto zásady vyplývají zřejmě z ustanovení § 1220 obč. zák. a mají podklad také v tom, že věno, jednou poskytnuté, po smrti manžela vrací se pravidelně manželce (§ 1221 obč. zák.) a že dcera má ještě zachovaný nárok na dědický podíl z pozůstalosti po svých rodičích. V tomto případě ustanovil soud první stolice výši věna dle nynějšího stavu majetkového rodičů Anny S-ové opět provdané V-ové, to však dle shora uvedeného není správným a bude tudíž na soudu první stolice, aby nejprve přiměřeným způsobem (§ 1221 obč. zák.) zjistil majetkové a rodinné poměry manželů Františka a Antonie R-ových v době, kdy poprvé se navrhovatelka provdala, totiž za Ludvíka S-a, zejména, jaký měli tehdy majetek movitý a nemovitý, zdali zadlužený či čistý, v jakém rozsahu tehdy živnost hostinskou a řeznickou provozovali a s jakým asi výdělkem a kolik měli tehdy dítek, jakého stáří, jakého pohlaví a jakého zaopatření. Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu navrhovatelky.

Důvody:

Podle § 1220 obč. zák. jsou rodiče nevěsty povinni, dáti jí při jejím provdání se věno, přiměřené jejich stavu a jmění, nemá-li nevěsta k tomu jmění vlastního; dle § 1223 obč. zák. nevěsta, jež věno své, totiž věno, jaké jí v době provdání se náleželo dle stavu a jmění rodičů, již obdržela, není oprávněna, žádati nové věno, a to ani v případě, kdyby se provdala

po druhé. Rodiče jsou tedy již při prvním provdání se své dcery povinni, dáti jí přiměřené věno; v této době nárok vzniká a stává se splatným. Neobdrží-li dcera hned v této době buď žádného věna nebo neobdrží-li ho v přiměřené výši, neztrácí tím sice zákonného nároku na věno nebo na doplnění jeho, ale původní rozsah dotační povinnosti rodičů se nezmění postupem času. Rodiče jsou tudíž, i když dcera žádá za zřízení nebo doplnění věna teprve později, povinni vyhověti této žádosti podle stavu a majetku dle doby jejího prvního provdání se. Zdali domáhá se věna, pokud se týče doplnění jeho, dokud jest ještě provdána za svého prvního manžela, či teprve, když uzavřela manželství nové, jest vzhledem na to nerozhodno. Nežádala-li dcera věno hned v době prvního provdání se, nýbrž teprve později a majetkové poměry rodičů nejsou v této pozdější době takové, aby mohli jí věno dáti, tu ovšem sluší na tyto pozdější majetkové poměry rodičů vzíti zřetel, poněvadž podle § 1221 obč. zák. vymáhání věna nesmí vésti ke zničení hospodářského bytí rodičů; zákonná povinnost, zapravovati náklady, spojené s vydržováním společné domácnosti manželů, stíhá v tomto případě výhradně a plnou měrou manžela. Avšak takového případu zde není, neboť rodiče žadatelky, manželé R-ovi, nejsou toho času v nepříznivých majetkových poměrech.

Čís. 573.

Dobrovolné propachtování dražbou dlužno pro sporné nároky posavadních pachtýřů na další pacht odložiti a určiti jim přiměřenou lhůtu k žalobě s tím, že jinak dražba se provede.

(Rozh. ze dne 7. července 1920, R I 429/20.)

V pozůstalostní záležitosti po Václavu P-ovi povoleno k návrhu dědiců dobrovolné propachtování pozůstalostních pozemků veřejnou dražbou. Pozemky byly do té doby v pachtu Josefa M. a Jana A. Tito zvěděvše o povolení dobrovolného propachtování dražbou, učinili návrh, by dražba byla odložena, ježto jejich pacht trvá až do roku 1922. O kresní soud návrh zamítl, rekursní soud dražbu odložil, o důvodniv to takto: Kdežto stěžovatelé tvrdí, že jim zůstavitel pozemky, jichž propachtování dobrovolnou dražbou má se dne 2. června 1920 konati, propachtovat až do roku 1922, namítá vdova jménem vlastním a jménem nezl. dědiců, že to pravdou není a že tudíž jest oprávněna se svolením pozůstalostního a pručenského soudu pozemky ty propachtovati. Tuto spornou otázku lze ale vedle § 2 čís. 7 pozúst. pat. řešiti toliko sporem. Dříve však, než řízení sporné bude skončeno, nutno s propachtováním pozemků sečkati, aby tím stranám a zejména nezl. dětem nevznikla majetková škoda (§ 2 a 12 pozúst. pat. a anal. 42 ex. ř.).

Nejvyšší soud potvrdil usnesení rekursního soudu s tím, že Josef M. a Jan A. se vyzývají, by se do jednoho měsíce vykávali, že podali žalobu na uznání smluv pachtovních, ježto jinak by povolená již dražba byla provedena.